

DAŇOVÝ REŽIM DARŮ
NA UKRAJINU

NA STRANĚ 2

ZVEŘEJNĚNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
PROSTŘEDNICTVÍM SPRÁVCE DANĚ

NA STRANĚ 3

ZDANĚNÍ DIGITÁLNÍ A GLOBÁLNÍ
EKONOMIKY

NA STRANĚ 6

ÚVODNÍK

Vážení čtenáři,
píšu dnešní úvodník v rozjitřené době, kdy poznáváme, že věci, které jsme považovali za normální, zase tak normální nejsou. Považuji za svoji povinnost poděkovat všem, kteří jste se jakýmkoliv způsobem zapojili do pomoci válkou postižené Ukrajině a jejím obyvatelům.

Témata v dnešní BDO News jsou rozmanitá stejně, jako život s daněmi, auditem a účetnictvím.

V prvním článku Michal Větrovec komentuje režim darů na Ukrajinu z pohledu daně z příjmů a daně z přidané hodnoty. V souvislosti s tímto článkem si dovoluji upozornit i na schválenou novelu zákona o daních z příjmů z dílny MF ČR, díky ní by si lidé a firmy mohli zejména odečíst dary na pomoc Ukrajině či ukrajinským uprchlíkům z daní. Novela byla schválena 9. března 2022.

V dalším článku se Lenka Froschová zabývá povinnostmi, které mnozí podnikatelé nevěnují pozornost. Přitom je zveřejnění účetní závěrky zákonnou povinností, jejíž nesplnění může mít fatální následky. Nově lze účetní závěrku zveřejnit prostřednictvím správce daně. Což mnohým firmám bezesporu ulehčí práci.

Co nám naopak, dle mého názoru, práci zkomplikuje, je ukončování „života“ původních daňových informačních schránek (DIS), které fungují od roku 2008. V duchu Murphyho zákonů: „Co funguje je potřeba nahradit něčím novým“ dochází k nahrazení původních DIS tzv. „online finančním úřadem a daňovou informační schránkou PLUS (DIS+)“. Problémům, které zavádění nového systému provází, se věnuje článek Jany Heranové. Pokud chcete přechodem projít bez zbytečných stresů, přečtěte si ho nebo se přihlaste na náš [webinář](#).

Stejně, jako v předchozích BDO News jsem si dovolil upozornit na rozsudek SDEU v oblasti daně z přidané hodnoty. Zmiňovaný rozsudek je zásadní pro postup správců daně v případě, kdy mají pocit, že dodavatel, kterého má plátce daně uvedeného na daňovém dokladu, nemusí být tím, kdy skutečně zboží nebo službu dodal. Odpovídán na otázku, zda je finanční správa v takovém případě oprávněna odebrat v nárok na odpočet daně. Na názor SDEU jsme čekali s napětím rok a půl. Výsledek komentuji v článku „Rozsudek SDEU C-154/20 ze dne 9. 12. 2021“.

V neposlední řadě se Tomáš Klíma věnuje problematice zdaňování digitální a globální ekonomiky.

OBSAH

- ▶ Daňový režim darů na Ukrajinu
- ▶ Zveřejnění účetní závěrky prostřednictvím správce daně
- ▶ Rozsudek SDEU C-154/20 ze dne 9. 12. 2021 Kemwater ProChemie s.r.o.
- ▶ Zdanění digitální a globální ekonomiky
- ▶ Přehled našich plánovaných seminářů

BDO V ČESKU

- ▶ Audit, daně, účetnictví & mzdové poradenství, právo, IT a znalectví
- ▶ Více než 450 odborníků
- ▶ 58 certifikovaných daňových poradců, 36 certifikovaných auditorů, 7 certifikovaných znaleckých expertů, 7 advokátů
- ▶ 6 kanceláří v České republice

ZAREGISTRUJTE SE K ODBĚRU BDO NEWSLETTERŮ

Na závěr si nám všem dovoluji popřát do budoucna, abychom tímto časem prošli v klidu a míru. A pokud možno bez velkých stresů. Pánové Voskovec a Werich se často loučili větou: „Na shledanou v lepších časech“. Tak mi dovoluji, abych ji použil i já, doufajíc, že tyto časy nejsou daleko.

Igor Pantůček

Partner

DAŇOVÝ REŽIM DARŮ NA UKRAJINU

Vreakci na aktuální dění ohledně války na Ukrajině přinášíme stručné informace ohledně daňové uznatelnosti darů. Cílem článku je názorně ukázat, jak může poskytnutí daru na dobročinné účely snížit základ daně z příjmů poplatníka a upozornit na různé režimy DPH, což může hrát roli při rozhodování o výši a formě tohoto daru. Zároveň bychom rádi upozornili na některá úskalí s tímto spojená.

a) Daň z příjmů

Aktuálně je darování upraveno v § 20 odst. 8 (pro darující právnické osoby) a § 15 odst. 1 (pro darující fyzické osoby) zákona o daních z příjmů. Zde nás zajímá zejména:

- ▶ Subjekt obdarovaného (kvalifikovaný subjekt)
- ▶ Účel daru (kvalifikovaný účel)
- ▶ Spodní a horní limit výše daru

Od základu daně lze například odečíst dar poskytnutý právnickým osobám, které jsou pořadateli veřejných sbírek podle zvláštního zákona, a to mimo jiné na zdravotnické, ekologické, humanitární a charitativní účely. Dále je možné odečíst dary poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám se sídlem nebo bydlištěm na území jiného členského státu Evropské unie (EU) nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor (EHP), nejen České republiky, pokud příjemce bezúplatného

plnění a účel bezúplatného plnění splňují podmínky stanovené zákonem o daních z příjmů.

Vzhledem k tomu, že Ukrajina není členem EU ani EHP, doporučuje aktuálně Finanční správa pro poskytnutí daru na podporu Ukrajiny využít právnické osoby, které jsou pořadateli veřejných sbírek a mají sídlo v České republice.

Za současné úpravy zákona o daních z příjmů nelze odečíst od základu daně dary fyzickým osobám na humanitární a charitativní účely. Předmětem daru v tomto případě bývají nejčastěji finanční prostředky, ale darovat lze i jakékoliv předměty či služby. Níže uvedené odpočty od základu daně platí pro peněžní i nepeněžní dary.

U fyzických osob může v roce 2022 činit dar maximálně 15 % základu daně při celkové hodnotě všech darů alespoň 1 000 Kč; u právnických osob potom maximálně 10 % základu daně při minimální hodnotě daru 2 000 Kč.

V případě nepeněžních darů vzniká otázka hodnoty daru. Fyzická osoba darující část svého „soukromého majetku“ může odečíst tržní cenu nepeněžitého daru. U podnikajících fyzických osob a u právnických osob je to daňová zůstatková cena majetku.

Schválená novela zákona o daních z příjmů

Ministerstvo financí aktuálně schválilo v souvislosti s událostmi na Ukrajině bleskovou novelu zákona o daních z příjmů. Předmětem této novely je následující:

1) Rozšíření okruhu subjektů, kterým lze dar poskytnout:

Kromě výše zmíněných subjektů novela rozšiřuje možnost od základu daně odečíst i hodnotu daru, který byl poskytnut:

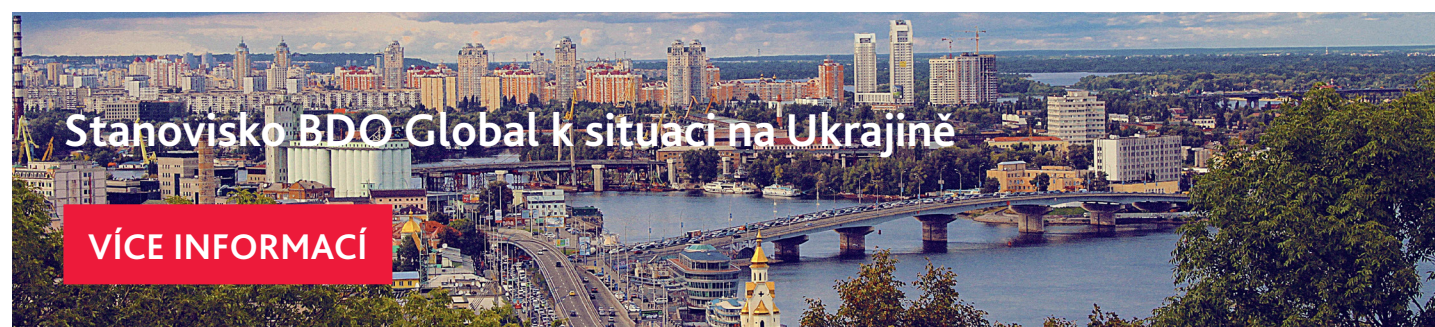
- a) přímo státu Ukrajina
- b) územně-správnímu celku státu Ukrajina
- c) právnické osobě se sídlem na území státu Ukrajina
- d) fyzické osobě s bydlištěm na území státu Ukrajina

Příjemce daru ovšem nadále musí splňovat podmínky uvedené v § 15 odst. 1 nebo § 20 odst. 8 zákona o daních z příjmů, viz úvod tohoto článku.

2) Rozšíření okruhu účelů, na které lze dar poskytnout

Kromě stávajících vyjmenovaných účelů je nově možné od základu daně odečíst také hodnotu daru, který byl poskytnut na podporu obranného úsilí státu Ukrajina. Tím se rozumí například zbraně, munice, vojenské příslušenství a cokoliv dalšího, co může pomoci státu Ukrajina při své obraně ve válečném konfliktu.

I zde je podmínkou okruh příjemců vyjmenovaný v zákoně (včetně této novely).

3) Rozšíření okruhu subjektů, kteří mohou uplatnit odpočet daru od základu daně:

Nově je zde možnost odečíst dary (u fyzických osob) i v případě rezidentů státu Ukrajina. Je zde podmínka prokázat, že úhrn příjmů z ČR tvoří minimálně 90 % celkových zdanitelných příjmů (mimo příjmů podléhajících srážkové dani)

4) Navýšení limitu pro odečet darů až na 30 % základu daně

Novela umožňuje obnovení horní hranice 30 % základu daně, jakožto maximální možné výše uplatnění darů. Tato hranice platila v letech 2020 a 2021. Zvýšení se týká:

- zdaňovacího období roku 2022 (poplatník je fyzickou osobou)
- zdaňovacích období, která skončila od 1. 3. 2022 do 28. 2. 2023 (poplatník je právnickou osobou)

Dále pak rozšíření osvobození přijatého daru u příjemce i na bezúplatný příjem poskytnutý v roce 2022 za účelem podpory obranného úsilí státu Ukrajina, tedy nejen do veřejné sbírky či na humanitární nebo charitativní účel, jako tomu bylo doposud. Z těchto darů tedy nebude nutné odvádět srážkovou daň.

b) Daň z přidané hodnoty

Poskytnutí daru není obecně předmětem DPH (§ 2 zákona ZDPH), avšak pokud dar poskytne plátce DPH, který předmět daru pořídil v rámci své ekonomické činnosti a uplatnil při jeho pořízení nárok na odpočet DPH na vstupu, jedná se dle ZDPH o dodání zboží nebo poskytnutí služby, a je tak povinen při poskytnutí daru ve většině případů odvést DPH na výstupu z ceny obvyklé.

V posledních dnech vydala finanční správa souhrnné informace o možnostech úlev v oblasti DPH. Více se dozvíte v následujících příkladech:

Příklady

V příkladech se zaměříme na DPH.

Vycházíme z příkladů uvedených na [webových stránkách Finanční správy ČR](#), které jsme pro účely tohoto článku zjednodušili:

1) Dodání zboží za úplatu plátcem v tuzemsku humanitární nebo dobročinné organizaci, která jej v rámci své humanitární, dobročinné nebo vzdělávací pomoci odešle do třetí země (na Ukrajinu)

- ▶ v tomto případě lze aplikovat osvobození od daně s nárokem na odpočet dle § 68 odst. 15 ZDPH
- ▶ tento způsob dodání vykazujeme na řádek 26

2) Poskytnutí finančních darů

- ▶ dary poskytnuté v hotovosti i bezhotovostně nejsou předmětem daně z přidané hodnoty
- ▶ v přiznání k DPH je neuvádíme

3) Poskytnutí hmotných darů

- ▶ v případě pořízení zboží za účelem jeho darování nevzniká nárok na odpočet daně a následně bezúplatné přenechání hmotného daru není v tomto případě předmětem DPH
- ▶ V případě že plátce daruje zboží, jež bylo původně pořízeno pro ekonomickou činnost (a uplatnil si nárok na odpočet), je nutno rozlišit následující situace:
 - darování dobročinné organizaci, která jej následně přepraví na Ukrajinu – jeho poskytnutí je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet dle § 68 odst. 15 ZDPH – viz bod 1) výše

2. dar poskytnutý v tuzemsku jiným osobám než dobročinným organizacím – plátce je povinen odvést DPH na výstupu dle § 13 odst. 4 písm. a) a odst. 5 ZDPH – například nábytek, oblečení atd.

3. dar poskytnutý do třetí země (na Ukrajinu) – plátce je povinen odvést daň na výstupu rovněž dle § 13 odst. 4 písm. a) a odst. 5 ZDPH

Pokud vás tato problematika zaujala a potřebujete více informací, neváhejte nás kontaktovat.

Michal Větrovec

michal.vetrovec@bdo.cz

ZVEŘEJNĚNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY PROSTŘEDNICTVÍM SPRÁVCE DANĚ

S účinností od 1. 1. 2021 byla novelou zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů („ZoU“), zavedena pro účetní jednotky možnost zveřejnit účetní závěrku („ÚZ“) ve sbírce listin veřejného rejstříku prostřednictvím správce daně z příjmů. Tato možnost dopadá na účetní jednotky, které jsou obchodními korporacemi a které nepředávají svoji ÚZ prostřednictvím České národní banky. Předmětné ustanovení nalezneme v § 21b ZoU.

Dle nové právní úpravy jsou účetní jednotky oprávněny požádat místně příslušného správce daně z příjmů, aby předal účetní závěrku přiloženou k daňovému přiznání příslušnému rejstříkovému soudu namísto účetní jednotky. Tento způsob předání se poprvé použije u účetních závěrek sestavených za účetní období, které započalo nejdříve 1. 1. 2021 a skončilo nejdříve 31. 12. 2021.

Forma žádosti

- ▶ Nutnou podmínkou pro vyřízení žádosti o předání ÚZ do sbírky listin správcem daně je elektronická forma podání daňového přiznání při respektování všech náležitostí (formát, struktura) a za podmínek definovaných daňovým řádem.
- ▶ Žádost o zveřejnění ÚZ správcem daně účetní jednotka realizuje formou vyplnění Přílohy k položce 11 I. oddílu „Žádost o předání účetní závěrky do sbírky listin veřejného rejstříku“ k formuláři daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob.

Příloha k položce 11 I. oddílu

Žádost o předání účetní závěrky do sbírky listin veřejného rejstříku ²⁾		Účetní závěrka
Žádám tímto správce daně z příjmů, aby předal do sbírky listin veřejného rejstříku tyto přiložené součásti účetní závěrky sestavené účetní jednotkou:		
01 Rozvaha (?)	☐	
02 Výkaz zisku a ztráty (?)	☐	
03 Příloha účetní závěrky (?)	☐	
04 Přehled o změnách vlastního kapitálu (?)	☐	
05 Přehled o peněžních tocích (?)	☐	
06 Účetní závěrka sestavená dle mezinárodních účetních standardů (?)	☐	
Žádám tímto správce daně z příjmů, aby mi zaslal informaci o předání účetní závěrky rejstříkovému soudu, a to na tento e-mail:		
<input type="text"/>		

Vysvětlivky:

²⁾ Možnost podat tuto žádost mají pouze obchodní korporace, které podle zvláštního právního předpisu nepředávají výroční zprávu České národní bance (§ 21b odst. 2 zákona o účetnictví). Rozsah zveřejnění sestavené účetní závěrky a bližší podmínky jejího předání do sbírky listin veřejného rejstříku upravuje zákon (§ 21a a § 21b odst. 2 a násl. zákona o účetnictví).

Zdroj: Daňový portál > Elektronická podání (mfcrcz) > Daň z příjmů právnických osob - za zdaňovací období roku 2021 a pro části zdaňovacího období roku 2022 > Příloha k položce 11 I. oddílu

Splnění povinnosti zveřejnění ÚZ

- ▶ Účetní jednotka splní povinnost zveřejnit ÚZ v okamžiku, kdy dojde k podání daňového přiznání (a to, jak již bylo uvedeno, ve formátu, struktuře a za podmínek daňového řádu) u příslušného správce daně z příjmů.
- ▶ Správce daně je povinen bez zbytečného odkladu předat ÚZ rejstříkovému soudu, a to v požadovaném rozsahu v elektronické podobě prostřednictvím propojení informačních systémů veřejné správy.

Požadavky na zplnomocněné zástupce

- ▶ Vzhledem k tomu, že ÚZ a žádost o její předání jsou nedílnou součástí daňového přiznání (jakožto příloha), není nutné, aby účetní jednotka udělila zástupci pro tento úkon speciální plnou moc.
- ▶ Postačující je plná moc zahrnující běžný rozsah úkonu, tedy pro podání daňového přiznání (dodatečného daňového přiznání) k dani z příjmů.

Požadavky na zplnomocněné zástupce

- ▶ K nesporným pozitivním dopadům této novelizace patří redukce administrativní zátěže účetních jednotek ve smyslu eliminace povinnosti odevzdávat ÚZ vícero orgánům veřejné moci, čili jak finanční správě, tak současně i rejstříkovému soudu.

Lenka Froschova

lenka.froschova@bdo.cz

FUNGOVÁNÍ „STARÝCH“ DAŇOVÝCH INFORMAČNÍCH SCHRÁNEK PO 1. 3. 2022

Vzářijovém newsletteru jsme představili portál MOJE DANĚ, jehož součástí je i tzv. online finanční úřad a nová daňová informační schránka (DIS+). Tato modernizovaná verze daňové schránky má přinést zjednodušení, zrychlení a vyšší komfort elektronické komunikace s Finanční správou.

Původní daňová informační schránka byla daňovým poplatníkům zpřístupněna poprvé v roce 2008. Pro přístup do této schránky bylo nutné správci daně podat Žádost o zřízení (pokud nebyla zřízena ze zákona) a poté Přihlášku k nahlížení, případně i plnou moc. Prostřednictvím té bylo umožněno nahlížení do schránky i zástupci daňového subjektu, který byl oprávněn daňový subjekt při správě daní zastupovat v neomezeném rozsahu, nebo který byl zmocněn k přístupu do DIS. Spolu se zprovozněním portálu MOJE DANĚ a DIS+ nebylo možné po 4. 2. 2021 podávat nové žádosti o zřízení staré DIS. Do DIS zřízených před tímto datem bylo ale možné se i nadále přihlašovat a využívat jejich služby. Přechodné období, kdy bylo možné využívat oba typy schránek, mělo být ukončeno k datu 28. 2. 2022, kdy se měly staré DIS zrušit.

S rostoucí potřebou zabezpečení se totiž kromě nabízených služeb významně liší i způsob přihlašování do DIS+. Daňový subjekt má nyní na výběr tři možnosti přihlášení:

- a) Prostřednictvím „identity občana“
- b) Přihlášením do datové schránky
- c) Zadaním přístupových údajů přidělených Finanční správou ČR

Nejvíce možností, jak se do DIS+ přihlásit, zahrnuje „identita občana“. Prostřednictvím Portálu národního bodu pro identifikaci a autentizaci je umožněno ověření totožnosti mezi poskytovatelem identity a poskytovatelem služby. K prokazování totožnosti online slouží různé identifikační prostředky, jejichž poskytovatelé získali akreditaci a jsou napojeni na národní bod. Mezi ně patří například elektronický občanský průkaz s čipem, služba mojID, mobilní klíč eGovernmentu nebo často využívaná bankovní identita.

Právnícké osoby se do DIS+ nepřihlašují přímo, ale prostřednictvím svých statutárních orgánů, tedy fyzických osob, jejichž identitu je možné ověřit. Pro české fyzické osoby a firmy, jejichž statutární orgány tvoří čeští občané, se tedy nabízí poměrně široká škála možností, jak se do nové DIS+ přihlásit a aktivně ji využívat. Jak jsme již uváděli v předchozím newsletteru, problém s přihlašování se často objevuje u zahraničních subjektů, u nichž jsou možnosti využití „identity občana“ značně omezené. Zahraničním jednatelům i zahraničním fyzickým osobám, které se chtějí do DIS+ přihlásit, pak často zbývá pouze jediná varianta, a to požádat Finanční správu o přístupové údaje do DIS+. Tato varianta však obnáší i nutnost dostavit se fyzicky na finanční úřad, kde dojde k ověření totožnosti žadatele.

Na toto, pro řadu osob omezující, opatření reagovala Komora daňových poradců podnětem na Finanční správu s žádostí o prodloužení přístupu do starých daňových informačních schránek do doby, než budou funkce DIS+ rozšířeny, nebo než bude umožněn přístup zahraničním osobám i jiným způsobem. Podle Generálního finančního ředitelství nelze ale jednoduše umožnit mimořádné prodloužení přístupu do starých DIS, protože ukončení starých schránek k datu 28. 2. 2022 vyplývá přímo z přechodných ustanovení k novele Daňového řádu. Namísto toho bude ale po ukončení starých DIS poskytovat Finanční správa službu Nahlížení na vybrané údaje, jejíž prostřednictvím bude poskytovat vybrané informace z osobních daňových účtů a spisu daňového subjektu vedeného finančním úřadem. Tato služba bude poskytována daňovým subjektům, které měly na základě Přihlášky k nahlížení do daňové schránky možnost do staré DIS nahlížet, ale už ne zástupcům daňových subjektů, kteří k tomu byli zmocněni prostřednictvím plné moci. Tato služba nebude poskytována prostřednictvím portálu EPO, tak jako původní DIS, ale prostřednictvím přihlášení se na stránce mojedane.cz. Podle Generálního finančního ředitelství bude služba Nahlížení na vybrané údaje přístupná nejdéle po dobu 9 měsíců od jejího spuštění, a to v návaznosti na plánované rozšíření možností přístupu do DIS+. V této souvislosti bychom vás rádi pozvali na naše online školení

Doing Business in the Czech Republic

Aktualizované vydání ze série příruček, které shrnují informace odrážející změny v oblasti daní, práva, účetnictví a obchodních praktik v České republice

VÍCE INFORMACÍ

Nová daňová informační schránka PL (DIS+), které se koná 27. dubna. Na tomto [školení](#) naši kolegové představí rozšířené vlastnosti stále se vyvíjející aplikace DIS+, její nové funkce, ale hlavně naše reálné zkušenosti a doporučení vycházející z použití v praxi.

Jana Heranová
jana.heranova@bdo.cz

ROZSUDEK SDEU C-154/20 ZE DNE 9. 12. 2021 KEMWATER PROCHEMIE S.R.O.

V prosinci 2021 rozhodl Soudní dvůr EU (dále i SDEU) ve věci společnosti Kemwater ProChemie s.r.o. NSS ČR v této záležitosti položil dvě otázky, které mají zásadní význam pro mnohá daňová řízení. Odpovědi, které SDEU poskytl, jsou prezentovány Finanční správou ČR jako potvrzení správnosti svého postupu v rámci daňových řízení. Druhá strana – podnikatelé a daňoví odborníci – tvrdí, že naopak došlo k potvrzení jejich názoru. Jinými slovy, obě strany tvrdí, že spor vyhrály. Kde je tedy pravda?

Spor, který vedl k rozsudku, spočíval v tom, za jakých okolností je správce daně oprávněn odepřít plátcí daně nárok na odpočet DPH, když dojde ke zpochybnění totožnosti dodavatele.

Rozšířený senát NSS předložil Soudnímu dvoru Evropské unie následující předběžné otázky:

1. Je v souladu se směrnicí 2006/112/ES, pokud je uplatnění práva na odpočet daně z přidané hodnoty na vstupu podmíněno splněním povinnosti osoby povinné k dani prokázat, že zdanitelné plnění, které přijala, bylo poskytnuto jinou konkrétní osobou povinnou k dani?
2. Pokud je odpověď na první otázku kladná a osoba povinná k dani uvedenou důkazní povinnost nesplní, lze odepřít právo na odpočet daně na vstupu, aniž by bylo prokázáno, že tato osoba povinná k dani věděla anebo mohla vědět, že pořízením zboží nebo služeb se účastní daňového podvodu?

K položeným otázkám se vyjádřil SDEU takto:

- ▶ k uplatnění nároku na odpočet DPH je nutno dodržet podmínky hmotněprávní i formální povahy
- ▶ hmotněprávní podmínkou je skutečnost, že dodavatel musí být „osobou povinnou k dani“, tj. musí být zřejmé, že k poskytnutí plnění došlo v rámci jeho ekonomické činnosti pro účely jeho zdaněných plnění
- ▶ povinnost odběratele vlastnit daňový doklad vystavený dodavatelem a uvedení tohoto dodavatele na faktuře týkající se zboží nebo služeb ve vztahu, k nimž je uplatňován nárok na odpočet DPH, je formální podmínkou pro uplatnění tohoto nároku
- ▶ opatření přijatá členskými státy nemohou být používána způsobem, který by systematicky zpochybňoval nárok na odpočet DPH, tedy neutralitu DPH
- ▶ základní zásada neutrality DPH vyžaduje, aby byl odpočet DPH na vstupu přiznán, jestliže jsou splněny hmotněprávní podmínky, i když osoby povinné k dani nevyhověly určitým podmínkám formálním
- ▶ v případě, kdy na faktuře týkající se zboží nebo služeb ve vztahu, k němuž je uplatňován nárok na odpočet, není uvedena totožnost skutečného dodavatele, jestliže tato skutečnost znemožňuje jeho identifikaci, a tedy prokázání toho, že měl postavení osoby povinné k dani, je správce daně oprávněn odepřít nárok na odpočet daně odběrateli

- ▶ osoba povinná k dani musí na základě objektivních důkazů prokázat, že dodavatel má postavení osoby povinné k dani, pokud údaje potřebné k ověření, zda je tato hmotněprávní podmínka nároku na odpočet DPH naplněna, nemá správce daně k dispozici
- ▶ také platí, že pokud členský stát využil možnosti poskytnout osvobození od daně osobám povinným k dani, jejichž roční obrat nepřekračuje určitou částku, a ze skutkových okolností, jako je objem a cena přijatého zboží či služeb, lze s jistotou dovodit, že roční obrat dodavatele tuto částku překračuje, nemůže se na tohoto dodavatele vztahovat osvobození upravené v tomto článku a dodavatel je nutně v postavení osoby povinné k dani
- ▶ správce daně nemůže odepřít nárok na odpočet DPH osobě povinné k dani z důvodu, že skutečný dodavatel daného zboží či služeb nebyl identifikován a tato osoba povinná k dani neprokázala postavení dodavatele coby osoby povinné k dani, ačkoli ze skutkových okolností s jistotou vyplývá, že tento dodavatel toto postavení nutně měl?

Ze zveřejněných závěrů SDEU lze říct, že absolutní pravdu nemá ani jedna strana sporu. Je zřejmé, že se postavení dodavatele jako osoby povinné k dani považuje za hmotněprávní podmínku, kterou je plátce daně, tedy daňový subjekt, povinen prokázat při uplatnění nároku na odpočet daně z přijatých plnění od tohoto dodavatele.

Za osobu povinnou k dani se považuje jakákoli osoba, která na kterémkoli místě samostatně vykonává ekonomickou činnost. Česká republika využila oprávnění ze Směrnice a poskytla osobám povinným k dani osvobození od daně, pokud jejich obrat za nejvýše 12 bezprostředně po sobě následující měsíce nepřesáhl 1 000 000 Kč.

Rozumím tomu tak, že daňový subjekt je povinen v průběhu daňového řízení – např. daňové kontroly – prokázat, že jeho dodavatel, byl v postavení osoby povinné k dani a překročil stanovený limit.

Současně však rozumím také tomu, že má-li správce daně k dispozici údaje potřebné k ověření, zda je tato hmotněprávní podmínka nároku na odpočet DPH naplněna (např. z provedené daňové kontroly u dodavatele, z podaných daňových přiznání včetně kontrolních hlášení, z objemu dodaného zboží nebo služeb), pak plátce daně není povinen tuto povinnost splnit. Důvodem je skutečnost, že ze znění čl. 9 odst. 1 směrnice 2006/112 (Směrnice o DPH) vyplývá, že pojem „osoba povinná k dani“ je definován poměrně široce, přičemž se opírá o skutkové okolnosti, takže postavení dodavatele coby osoby povinné k dani může vyplývat i z okolností daného případu.

Lze si jen těžko představit situaci, kdy odběratel přijme v průběhu několika let od zpochybněného dodavatele objem zboží a služeb v částce cca 177 mil. Kč bez daně, aby dodavatel nebyl v postavení osoby povinné k dani. A to platí i v případě, kdy by oprávněně správce daně zpochybnil deklarovaného dodavatele. Z uvedených údajů je zřejmé, že se onen hypotetický neznámý dodavatel, popř. více dodavatelů, musí nutně nacházet v pozici osob/y povinné k dani, která je plátcem daně v souladu s citovaným ustanovením ZDPH (podle skutečného případu, který nedávno rozhodl NSS ve prospěch daňového subjektu).

Z citovaného rozsudku SDEU je zřejmé, že pro uplatnění nároku na odpočet daně je ze strany daňového subjektu dostačující prokázat statut dodavatele jako osoby povinné k dani, která uskutečnila zdanitelná plnění v objemu vyšším, než je limit pro registraci.

Odpověď na otázku, kterou jsme položili hned v úvodu článku, tedy musí znít tak, že správce daně není oprávněn odepřít nárok na odpočet DPH automaticky, pokud zpochybní dodavatele uvedeného na daňovém dokladu. Na druhou stranu je třeba zdůraznit, že tak může učinit

v případě, kdy odběratel neprokáže, že onen deklarovaný dodavatel má statut „osoby povinné k dani“.

Takže, kdo vyhrál? Podle mého názoru skončil rozsudek remízou. A pro praxi platí, že je lepší mít o svých dodavatelích co nejvíce informací a předejít tak výše popsaným problémům.

Igor Pantůček
igor.pantucek@bdo.cz

ZDANĚNÍ DIGITÁLNÍ A GLOBÁLNÍ EKONOMIKY

Po letech vyjednávání se mezinárodní komunita shodla na reformě systému mezinárodního zdanění. Od roku 2023 by mělo dojít k přerozdělení části zisků největších nadnárodních skupin do zemí, kde se prodávají jejich zboží a služby. Nadnárodní skupiny budou předmětem globální minimální daně ve výši 15 %.

Nedostatky konceptu stálé provozovny

Současný způsob zdanění přeshraničních aktivit z hlediska daně z příjmu je založen na konceptu tzv. stálé provozovny. Zahraniční společnost má povinnost odvést daň ze svých zisků v České republice pouze v případě, že zde pro realizaci svého podnikání založí stálou provozovnu. Zjednodušeně, stálá provozovna zahrnuje pevnou základnu pro výkon činnosti (např. kancelář), stavební projekt, závislého zástupce, nebo poskytování služeb po určitou dobu na území České republiky.

Koncept stálé provozovny vznikl asi před 100 lety a následně v průběhu let nedoznal významných změn. Koncept je založen na principu zdanění fyzické přítomnosti, což je nevyhovující model pro zdanění digitální ekonomiky, kde je možné poskytovat služby a prodávat zboží bez fyzické přítomnosti v jurisdikci. Dochází tím k narušení hospodářské soutěže a nižším daňovým odvodům v zemích, kde společnost nemá zdanitelnou entitu.

Možná řešení

V posledních letech proto byly diskutovány různé návrhy na řešení této nevyhovující situace, a to na úrovni OECD, EU, ale i jednotlivých států. Jedním z možných dlouhodobých řešení bylo rozšíření definice stálé provozovny o významnou digitální přítomnost. Na tomto řešení však nebyla nalezena shoda mezi jednotlivými státy, navíc pro jeho implementaci by bylo nutné přejednat smlouvy o zamezení dvojího zdanění, což by v praxi bylo obtížné a časově náročné.

Jako krátkodobé řešení některé státy v různé formě navrhovaly a v některých případech i zavedly tzv. digitální daň. V roce 2019 vláda navrhla daň z digitálních služeb v České republice ve výši 7 % z příjmů z vybraných internetových služeb poskytovaných na území České republiky. Měla se týkat společností s ročním globálním obratem vyšším než 750 mil. EUR a s obratem vyšším než 100 mil. Kč realizovaným na území České republiky. Daň nebyla Poslaneckou sněmovnou na konci minulého roku schválena. Současná vláda dle vyjádření svých zástupců nemá v plánu dále usilovat o to, aby bylo zdanění digitálních služeb řešeno pouze na úrovni ČR.

Nová pravidla pro mezinárodní zdanění – již od roku 2023

V říjnu 2021 vydalo OECD prohlášení, v němž zveřejnilo návrh harmonogramu implementace dvoupilířového systému pro řešení daňových výzev vyplývajících z digitalizace a globalizace ekonomiky.

Dohodu podpořilo 136 jurisdikcí (všechny klíčové země OECD a G20, včetně České republiky). Jedná se tedy o globální řešení.

Opatřeními dojde k přerozdělení zisků více než 125 mld. USD z přibližně 100 největších a nejziskovějších nadnárodních skupin do zemí po celém světě. Dále bude globálně zavedena daň ve výši min. 15 %. Nová pravidla se budou týkat i nadnárodních skupin mimo digitální ekonomiku. V současné době k návrhům probíhají veřejné konzultace.

► Pilíř 1 – přerozdělení zisků

V rámci prvního pilíře dojde k přerozdělení části zisků z domovské země nadnárodní skupiny do zemí, kde jsou vykonávány obchodní aktivity, bez ohledu na fyzickou přítomnost v těchto zemích.

Pravidlo by se mělo dotknout asi 100 největších nadnárodních společností, tj. společností s globálním obratem přesahujícím 20 mld. EUR a ziskovostí převyšující 10 %.

Nová pravidla budou implementována mnohostrannou dohodou, která změní stávající smlouvy o zamezení dvojího zdanění s předpokládanou účinností již od roku 2023. Zároveň se účastníci dohody zavázali neuplatňovat žádné lokální digitální daně.

► Pilíř 2 – globální minimální daň 15 %

Druhý pilíř zavádí globální minimální efektivní sazbu daně ve výši 15 %. Opatření se bude týkat nadnárodních skupin s obratem přesahujícím 750 mil. EUR. V rámci EU budou pravidla implementována směrnicí, s předpokládanou účinností již od 2023.

Česká republika bude mít pravděpodobně prospěch z Pilíře 1 tím, že získá nárok zdanit zisky z prodeje zboží a služeb v České republice realizovaných velkými nadnárodními skupinami. České společnosti, které jsou součástí nadnárodních skupin s obratem přes 750 mil. EUR by v případě schválení této reformy pravděpodobně musely zjišťovat svoji efektivní sazbu daně, a v případě, že bude nižší než 15 % (např. z důvodu daňových odpočtů, osvobozených příjmů, slev na dani z titulu investičních pobídek apod.) by mohly být předmětem dodatečného zdanění.

Tomáš Klíma
tomas.klima2@bdo.cz

NEZAPOMEŇTE SI ZAPSAT DO KALENDÁŘE: PŘEHLED PLÁNOVANÝCH SEMINÁŘŮ A WEBINÁŘŮ

Připravili jsme pro vás školení na téma udržitelného podnikání, digitalizace ve financích, nového daňového informačního systému DIS+ nebo změn v oblasti ochrany oznamovatelů. Semináře připravujeme online nebo také prezenčně.

Prohlédněte si aktuální nabídku seminářů BDO:

SEMINÁŘ: NOVINKY V OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ: AKTUÁLNÍ RIZIKA A POVINNOSTI FIREM A VEŘEJNÉHO SEKTORU

- ▶ 28. dubna 2022
- ▶ 19. května 2022

Zákon o ochraně oznamovatelů, který transponuje směrnici EU, měl nabýt účinnost 17. 12. 2021. Návrh zákona se ale nestihl projednat a směrnice tak nebyla implementována včas. Co to však znamená pro firmy a organizace? Na semináři navrhujeme efektivní řešení, jak tyto výzvy zvládnout a jak minimalizovat uvedená regulatorní a reputační rizika. Popíšeme také, jak nové povinnosti co nejlépe využít ve prospěch firmy nebo jak ochranu oznamovatelů propojit s existujícími rámci odpovědného podnikání (ESG).

Přednášející

- Stanislav Klika, Head of Risk Advisory Services

SEMINÁŘ: DIGITALIZACE VE FINANCÍCH

- ▶ 22. března 2022

Srdečně vás zveme na seminář, kde vám představíme možnosti automatizace a digitalizace v oblasti finančních procesů ve společnostech. Na semináři vám ukážeme, jaké činnosti lze zpracovat pomocí robotů a strojového učení. Na základě zkušeností z praxe vám ukážeme, jak využití robotizace a automatizace ovlivní zajištění zpracování ekonomických agend. Podíváme se, jaké technologie dnes pomáhají ve financích, jakou mají podobná řešení návratnost, dotkneme se i hlavních úskalí při jejich zavádění.

Přednášející

- Tomáš Kubiček, Partner
- Ondřej Beránek, Consultant

SEMINÁŘ: JAK SE ZORIENTOVAT V NOVÝCH „ZELENÝCH“ POVINNOSTECH A UDĚLAT Z NICH KONKURENČNÍ VÝHODU

- ▶ 23. března 2022
- ▶ 11. května 2022

Zelená dohoda pro Evropu (Green Deal), Fit for 55, taxonomie, NFRD, CSRD, SFRD, ESG... Už jste tyto pojmy slyšeli, ale není vám jasné, co se za nimi skrývá? Chtěli byste se dozvědět, jak tyto nové povinnosti ovlivní vaše podnikání? Zajímá vás, jak z nich vytěžit maximální výhody pro váš byznys? Nebo byste jen chtěli podnikat zodpovědně a zvažujete, jaké přístupy zvolit?

Přednášející

- Lucie Johaníková, Partner
- Stanislav Klika, Head of Risk Advisory Services

WEBINÁŘ: NOVÁ DAŇOVÁ INFORMAČNÍ SCHRÁNKA PLUS (DIS+)

- ▶ 27. dubna 2022

Aktuálně dochází ke zrušení všech původních daňových informačních schránek (DIS) a Finanční správa představuje modernizovanou daňovou informační schránku PLUS (DIS+). Srdečně vás zveme na online školení, kde vám představíme rozšířené vlastnosti stále se vyvíjející aplikace DIS+, její nové funkce, ale hlavně naše reálné zkušenosti a doporučení vycházející z použití v praxi.

Přednášející

- Vít Křivánek, Head of Tax Litigation
- Jakub Klíma, Manager

SEMINÁŘ: DATOVÁ ANALYTIKA VE FINANCÍCH

- ▶ 18. května 2022

Dnešní Business Intelligence nástroje mají široké využití v oblasti podnikových financí a přináší vysokou přidanou hodnotou pro celou společnost. Zveme vás na školení, kde vám ukážeme, jak efektivně naložit s velkým množstvím dat, popíšeme časté nedostatky a chyby, které brání plnému využití nástrojů Business Intelligence. Zaměříme se na možná řešení, jak vytvořit automatizovaný reporting a přehledové dashboardy pro vrcholové vedení bez rozsáhlých investic. Ukážeme na příkladech, jak spravovat podniková data a jak vytvořit výstižné výstupy, ve kterých se jednoduše vyznáte.

Přednášející

- Tomáš Kubiček, Partner
- Kamil Vaniš, Manager
- Tomáš Kyselý, Consultant

Další události, které pořádáme s externími partnery, najdete na našem webu [ZDE](#). Na těchto stránkách se zároveň můžete zaregistrovat na semináře BDO, které jsme vám představili výše.